

Sztuka ulicy

Sztuka ulicy (ang. street art) to działania artystyczne realizowane w przestrzeni publicznej. Możemy wyróżnić kilka form prezentacji sztuki ulicy, takich jak: graffiti, murale, wlepki.

Ciekawostka

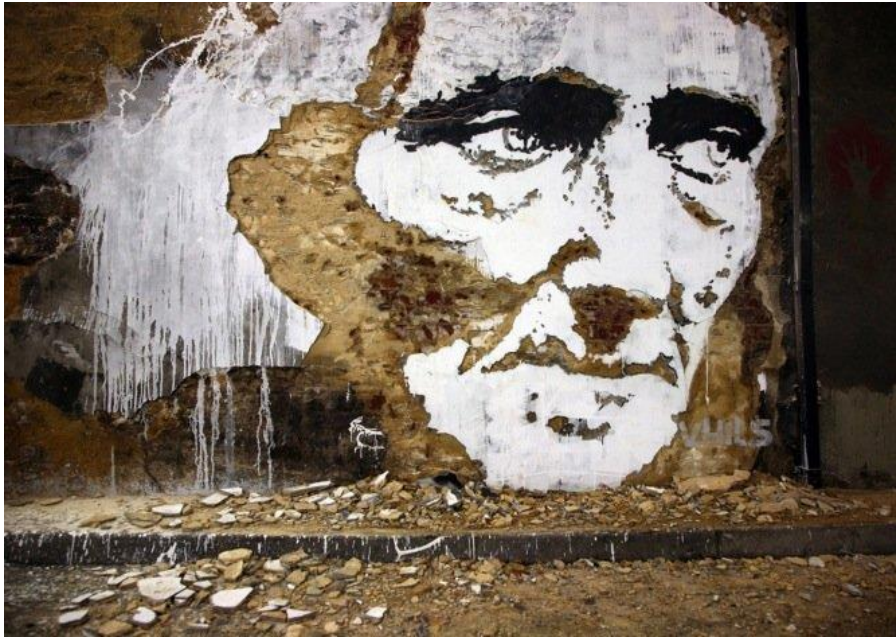
Artyści street artu często używają przedrostka *post* dla określenia swoich działań, np. *post-graffiti*. Chcą w ten sposób zaznaczyć, że ich prace są efektem twórczości artystycznej, niezwiązanej z przejawami wandalizmu.

Skąd się wzięło graffiti?

Termin graffiti pochodzi od słowa sgraffito - techniki znanej już w starożytności, popularnej także w okresie renesansu przy dekorowaniu fasad obiektów włoskiej architektury. Polega na wykonywaniu dwu - lub wielobarwnego wzoru dekoracyjnego, w wyniku nakładania kolorowych warstw tynku, a następnie zeskrobywaniu wybranych fragmentów zewnętrznych powierzchni jeszcze przed ich wyschnięciem.

Współcześni artyści odwołują się także do innej techniki tzw. scratching, która w odróżnieniu od sgraffito jest często techniką autorską, eksperymentalną i polega na wydrapywaniu kształtów i różnych wzorów w surowym tynku. Czasami artyści wybierają powierzchnie pokryte farbą lub po zakończonym wydrapywaniu nanoszą farbę na powierzchnie zewnętrzne, które nie podlegały procesowi wydrapywania.

Style-writing

Style-writing (także writing lub [tagowanie](#)) oznacza pismo (litery i znaki) stanowiące główny element kompozycji graffiti. Tworzenie napisów złożonych najczęściej z imion (pseudonimów) służy oznaczeniu wybranych miejsc - jako określonych obszarów działań writerów. Autorzy style-writing stosują własną estetykę, indywidualny, rozpoznawalny styl, przez co tagowane litery, wyrazy lub symbole mogą być bardzo złożone i trudne do odczytania przez osoby trzecie. Tagi to podpisy autorów, tak zwane ksywy, które są zamieszczane pod rozbudowaną kompozycją literniczą lub zamieszczane w postaci samodzielnego napisu, traktowanego jako znak rozpoznawczy w środowisku grafficiarzy.

Akt wandalizmu

Różne rodzaje graffiti (podpisy, napisy, rysunki) są tworzone anonimowo, często bez odpowiednich zezwoleń. Graffiti, szczególnie nielegalnie umieszczone w przestrzeni publicznej, na ścianach prywatnych budynków czy pociągów traktowane jest przez społeczeństwo jako akty wandalizmu.

Graffiti jako forma reklamy

W przestrzeni miejskiej można zobaczyć także malowidła wielkoformatowe, stylizowane na graffiti, zamieszczone jako forma reklamy na ścianach budynków, samochodach lub jako dekoracja, np. na fasadach kawiarni czy lokali gastronomicznych.

Wlepka – samoprzylepny, niewielkich rozmiarów obraz w postaci grafiki, fotomontażu, fotografii, samego tekstu lub połączenia zarówno obrazu, jak i tekstu. Autorzy zamieszczają wlepki najczęściej nielegalnie z myślą o ingerencji w przestrzeń publiczną. Można je zobaczyć w środkach komunikacji masowej, miejscach publicznych, np. na ścianach przejść podziemnych, dworcach, przystankach, na znakach drogowych. Twórcy projektują wlepki o różnorodnej tematyce, np. filozoficznej, politycznej, religijnej, sportowej, muzycznej, a także humorystycznej. Celem tego rodzaju graffiti jest wzbudzanie refleksji nad zilustrowanym zagadnieniem, problemem. Istnieje także odmiana wlepek o charakterze czysto dekoracyjnym.

Mural

Mural — to dzieło zazwyczaj wielkoformatowe wykonane na ścianach budynków. Mural często ilustruje autorską, niezależną koncepcję twórcy, ale może on także pełnić funkcję reklamy danej instytucji. Stanowi upamiętnienie ważnych wydarzeń lub jest dziełem wyłącznie dekoracyjnym, wypełniającym szare powierzchnie ścian bloków mieszkalnych lub kamienic. W Polsce w latach 60. i 70. XX wieku powstawały murale pełniące funkcję reklamy.

Stwórz gaffiti własnego imienia. Poniżej inspiracje.

